

Case:
**Sisäasiainhallinnon
ennakoinnin
kehittäminen –
Miten tulevaisuustyö on
muuttanut toimintaa?**

Valtakunnallinen turvallisuustapahtuma 25.5.2023, Seinäjoki

Erityisasiantuntija Leena Seitovirta

Sisäministeriö

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Ennakointitoiminta v. 2018-2021

- **Vuodesta 2018 alkaen ennakointiryhmä** sekä laajempi ennakointiverkosto, johon kuuluu mm. hallinnonalan virastoja sekä muita keskeisiä sidosryhmiä
- Työ keskittynyt sisäisen turvallisuuden ilmiöiden määrittelyyn ja mittaamiseen sekä trendianalyysiin: Tuovi-portaali ja **Sisäisen turvallisuuden tila** ->
- **Muita keskeisiä toimeksiantoja:**
 - sisäisen turvallisuuden selonteko (toimintaympäristön analyysi ja arvio kehityksestä)
 - tulevaisuusselonteon valmistelu
 - ministeriön tulevaisuuskatsaus

fi / Sisäisen turvallisuuden tila

TURVATTOMUUDEN TUNNE JA AVUNSAANTI
RIKOLLISUUS
TAPATURMAT JA ONNETTOMUUDET
YHTEISKUNTARAUHA JA VAKAUS
MITEN TÄMÄ TYÖ ON TEHTY?

Suomi on maailman turvallisin maa

Kohti yhteistä strategista ennakoinnin mallia -kehittämishanke (8/21-08/23)

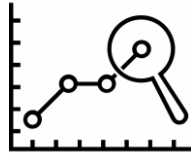
- Tarve ennakoinnin kehittämiseksi nousi osin virastoista (TKI esitykset) ja osin ministeriöstä (konserniajattelun vahvistuminen, uusi tulohausmalli STOM)
- Kytkeytyminen varautumisen tueksi sekä syötteiden vahvistaminen mm. TKI-toimintaan
- Yhteistyökumppanina hankkeessa on ollut ajatushautomo Demos Helsinki ja ”työrakkasena” hallinnonalan ennakointiryhmä.
- Hallinnonalan yhteisen strategisen ennakoinnin mallin pääasiallisena **tavoitteena on vahvistaa hallinnonalan ennakoivaa toimijuutta.**

Strateginen ennakoitointoiminta koostuu kolmesta tiedon tasosta

Tiedon taso

Lyhyen aikavälin arviot

Mitä tietoa syntyy?

Toimintaympäristöstä tunnistettujen trendien, riskien ja muuttujien monitorointia ja todennäköisiä kehityskulkuja lyhyellä aikavälillä (**n. 3 kk – 2 v.**).

Hyöty

Koko hallinnonalan strategisen tilannekuvan hahmottaminen sekä arviot todennäköisistä kehityskuluista. Tukevat varautumista ja suunnittelua.

Menetelmät

Toimintaympäristön monitorointi, trendianalyysi, riskiarvioinnit

Keskipitkän aikavälin arviot

Todennäköisiä skenaarioita toimintaympäristön trendien, keskeisten kysymysten, uusien signaalien ja jännitteiden pohjalta keskipitkällä aikavälillä **n. 2 - 5 vuotta**.

Mahdollisten tulevaisuuksien hahmottaminen, ilmiöiden ja trendien yhteisvaikutusten arviointi.

Tukevat hallinnonalan strategian stressitestausta ja kyvykkyyksien riittävyyden arviointia (mm.tulosohjaus). Jatkuvuuksien ja epäjatkuvuuksien hahmottaminen.

Heikot signaalit, trendit tulevaisuustaulukko, skenaariot, delfoi.

Pitkän aikavälin arviot

Pitkän aikavälin (**5 v. +**) mahdollisia skenaarioita, joissa näkökulmana uudet nousevat ilmiöt ja niiden mahdollisiin kehityskulkuihin perustuva vuorovaikutus sekä strategian kannalta välttämättömien ja tarpeellisten muutosten tunnistaminen. Tehdään hallituskaudeksi kerrallaan.

Strategisten tavoitteiden, resurssien käytön sekä toiminnan painopisteiden arviointi suhteessa pitkän aikavälin tavoitteiden kannalta. Auttaa hahmottamaan strategisten kyvykkyyksien kehittymistarpeita suhteessa toimintaympäristön muutokseen. Uusien ilmiöiden tunnistaminen. **Tukevat strategista kehittämistä ja suunnittelua (mm. konsernistrategia ja selontekotyö).**

Horizon scanning, backcasting ym. skenaariot, mustat joutsenet, delfoi.

Mitä uuden ennakoitimmallin myötä on tehty?

1. Skenaariot ja tulevaisuusdialogi Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan

- Keväällä 2022 nousi tarve Ukrainan sotaan liittyvän akuutin tilannekuvan lisäksi hieman pidemmän aikavälin arvioista turvallisuusympäristön muutoksen vaikutuksista hallinnonalalle.
 - Hallinnonalan ennakointitiimi tuotti skenaariot Ukrainan sodan kehittymisestä.
- Skenaarioiden pohjalta hallinnonalan yhteensovittamisneuvotteluissa toukokuussa 2022 käytiin ensimmäinen tulevaisuusdialogi, jonka johtopäätöksiä:
 - **Toimintaympäristön muutos edellyttää viranomaisten toimintakyvyn ja resilienssin vahvistamista**
 - **Suomen on varauduttava laaja-alaiseen vaikuttamiseen**
 - **Luottamuspääomaa on vahvistettava**
- Tulevaisuusdialogi tarjosi mahdollisuuden pohtia yhdessä hallinnonalana, mitä tekisimme ja miten toimisimme erilaisissa skenaarioissa sekä mitä meidän tulisi tehdä joka tapauksessa kaikenlaisiin tulevaisuuksiin varautumiseksi.

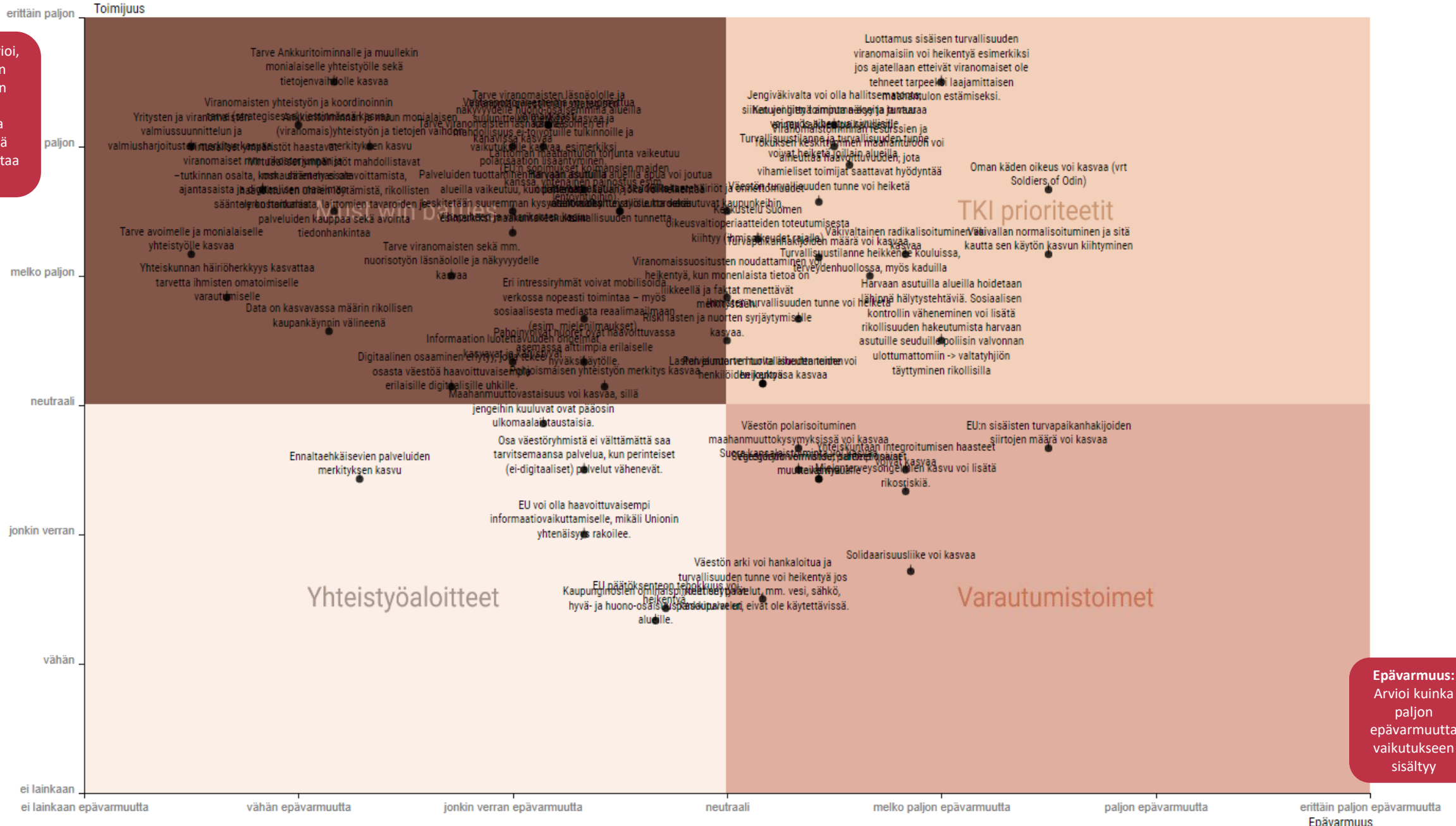
2. Trendikortit (16 kpl)

- Kansainvälisen suojelun tarve kasvaa
- Turvallisuusympäristön epävakaus syvenee
- Toimintaympäristön muutos kiihdyttää globaaleja keskinäisriippuvuuden aiheuttamia
- Informaatioympäristö monimutkaistuu
- Kiihtyvä digitalisoituminen tuo ihmisten arkeen monenlaisia haavoittuvuuksia
- Katujengit aiempaa näkyvämpiä
- Affektiivisen polarisaation kasvu
- Nuorten pahoinvoinnin kasvu
- Alaikäisten väkivaltarikollisuuden kasvu
- Maahantulon välineellistäminen kasvava uhka
- Ilmastonmuutos
- EU:n yhtenäisyys jatkuvien haasteiden edessä
- Väestö ikääntyminen haastaa palvelutuotannon
- Aluekehitys eriytyy
- Segregaatio voimistuu
- Kotitalouksien resilienssi koetuksella

Trendien vaikutusarvioinnin tulokset

Toimijuus: Arvioi, kuinka paljon hallinnonalan päätöksillä, valinnoilla ja toimenpiteillä voidaan vaikuttaa asiassa.

4. Keskipitkän aikavälin ”must win battles”

Trendikortti
05.12.2022, 09:56

W Sisäasiainhallinnon ennakoititiimi

Alaikäisten väkivaltarikollisuuden kasvu

Rikosaktiivisten nuorten määrä on ollut laskusuunnassa jo useamman vuoden ajan. Vuosina 2011-2014 poliisin kirjaamat rikosepäilyt laskivat kaikissa alle 30-vuotiaiden ikäryhmissä. Nuorisoriikollisuus

Trendikortti
24.11.2022, 14:08

W Sisäasiainhallinnon ennakoititiimi

Turvallisuusympäristön epävakaudesta syvenee

Turvallisuusympäristön jännitteet ovat merkittävästi lisääntyneet viime vuosikymmenen aikana. Venäjä käyttää sotilaallista voimaa ja painostusta poliittisten päämäärien tavoitteluun.

Trendikortti
less than 5 seconds ago

UPDATED

W Sisäasiainhallinnon ennakoititiimi

Kiihtyvä digitalisaatio tuo ihmisten arkeen monenlaisia haavoittuvuuksia

Teknologinen murros nopeuttaa yhteiskunnan läpikotaista digitalisoitumista. Kerättävän datan määrä lisääntyy valtavasti ja kasvattaa merkitystään suojattavana kohteena. Esimerkiksi autoritääristen

Trendikortti
05.12.2022, 09:51

W Sisäasiainhallinnon ennakoititiimi

Katujengit aiempaa näkyvämpiä

Katujengi-ilmiö on noussut keskusteluun viime vuosina ja sen kehittyminen on ollut erityisen voimakasta viime aikoina. Tieto ilmiöstä ja sen laajuudesta ja levinneisyydestä on lisääntynyt.

Trendikortti
less than 5 seconds ago

UPDATED

W Sisäasiainhallinnon ennakoititiimi

Toimintaympäristön muutos kiihdyttää globaaleja keskinäisriippuvuuden aiheuttamia riskejä

Kriittisen infrastruktuurin suojaaminen globaalisti verkottuneessa maailmassa on viranomaisille ja yrityksille entistä moninaisempi ja laajempi tehtäväkenttä. Globalisoituneessa taloudessa

5. Syötteet TKI prosessiin

Ennakointikytkös	Esityksen nimi	Aikataulu
Lasten ja nuorten pahoinvointi lisääntyy – osa nuorista tekee yhä vakavampia rikoksia	Viralliset pelikaverit	6/2023 - 7/2024
	TUNNELI - Turvallisuus ja turvallisuuden tunne lasten ja nuorten elämässä	6-12/2023
	Ankkuritoiminnan sivuston kehittäminen ilmiölähtöisemmäksi ja tiedonvaihdon parantaminen	6/2023 - 1/2024
Turvallisuusympäristön epävakaus syvenee	Esiselvitys: Tunnistustoiminnan kehittäminen	6 - 12/2023
	Sisäministeriön hallinnonalan eroavat toimintaympäristöanalyysit sekä niiden menetelmät ja toimintatavat	6/2023 - 6/2024

6. Sisäasiainhallinnon tulevaisuuskuva 2035

- **Visio:** Osallistava, oikeudenmukainen ja turvallinen yhteiskunta kaikille
- **Keskeiset elementit**
 - Suomi on maailman turvallisimaa,
 - turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta on edistetty laajassa yhteistyössä asettamalla ihminen keskiöön,
 - ihmisillä on yhdenvertainen pääsy turvallisuuteen, ja
 - teknologinen kehitys vahvistaa turvallisuutta ja luottamusta.

Työn alla

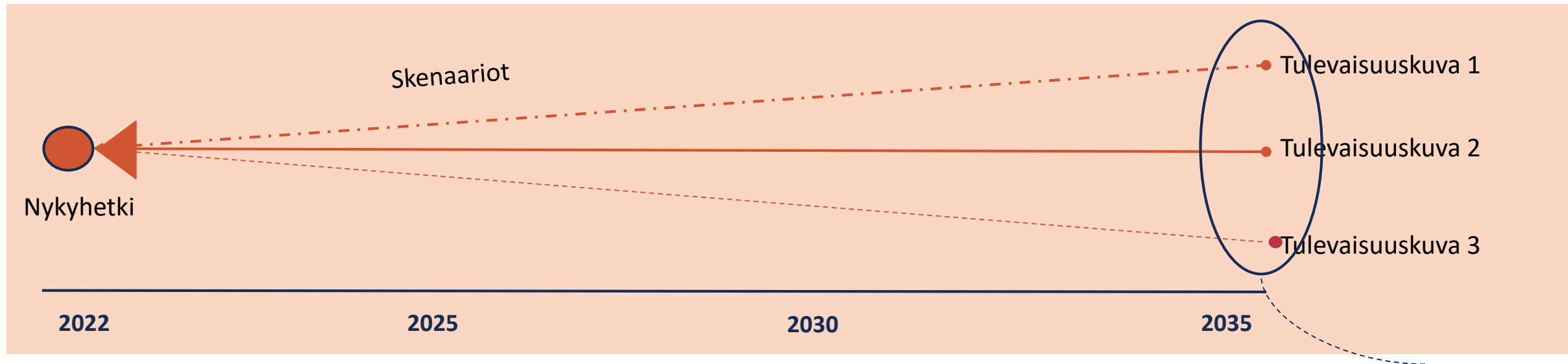
Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Pitkän aikavälin skenaariot konsernistrategiatyön tueksi

- Hyödynnämme VN tulevaisuusselonteon neljää erilaista skenaariota:
 - Yhteistyön maailma
 - Kiihtyneen kilpailun maailma
 - Itäinen maailma
 - Murtunut maailma
- **Rakennamme** jokaiseen näistä **tulevaisuuspolun eli tapahtumien ketjun**, joiden kautta sisäasiainhallinnon tulevaisuuskuvaan voidaan kunkin kaltaisessa maailmassa uskottavasti päästä.

Menetelmänä backcasting

Backcasting =
Tulevaisuuskuvesta
tähän päivään

Backcastingia käytetään skenaarioiden luomisessa, kun olemme määritelleet tietyn toivotun tulevaisuuskuvan ja haluamme kuvata polun "taaksepäin" tulevaisuudenkuvasta nykyhetkeen.

Backcasting kuvaa, mitä toimia ja strategisia päätöksiä meidän on tehtävä, jotta voimme saavuttaa toivotun tulevaisuuden (lisäksi polun tulisi kuvata toimintaympäristössä tapahtuvia tärkeitä tapahtumia, esim. vaalien tulokset). Backcasting korostaa toimijuutta.

Laaja yhteistyö avainasemassa

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Mitä seuraavaksi?

- Trendien ja skenaarioiden monitorointi; mihin suuntaan ollaan menossa?
 - Strategisen ennakkoinnin tiimi kerää havaintoja ja uudet havainnot käsitellään yhdessä n. 3 krt/vuosi
- Jatketaan ennakointiverkostojen rakentamista ja vuoropuhelua sidosryhmien kanssa; suunnitteilla mm. ennakointi-iltapäivä syksyllä, jossa Delfoi-kyselyä ym. ennakointityötämme esitellään.
- Luodaan malli lyhyen aikavälin ennakkoinnille
- Vahvistetaan hallinonalan henkilöstön ennakointiosaamista ja tulevaisuuslukutaitoa

Vain epävarmaan tulevaisuuteen
voi vaikuttaa!

–

Yhteinen ennakointi luo pohjaa
yhteiselle suunnittelulle ja
vaikuttamiselle.

KIITOS

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi